

Умови призначення пенсій за віком у 2024 році

Визначення віку виходу на пенсію за віком. Нагадаємо, що Законом України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» передбачено поступове збільшення (щорічно на 1 рік) тривалості необхідного страхового стажу для призначення пенсії до 35 років. Так, у 2024 році пенсія за віком призначається при досягненні чоловіками і жінками віку *60 років* при наявності *не менше 31 року* страхового стажу.

Якщо в особи на час досягнення пенсійного віку (60 років) немає 31 року страхового стажу, вона зможе вийти на пенсію за віком пізніше.

Зокрема, особа, якій у цьому році виповнюється 60 років, при наявності страхового стажу *від 21 до 31 років*, матиме право на призначення пенсії за віком після досягнення *63-річного віку*. При наявності страхового стажу *від 15 до 21 років*, правом на призначення пенсії за віком така особа скористається лише після досягнення *65-річного віку*.

Наявність страхового стажу, який дає право на призначення пенсії за віком, визначається на дату досягнення особою віку 60 років, і не залежить від наявного страхового стажу на дату звернення за призначенням пенсії. Наприклад, якщо особа досягла 60-річного віку у 2023 році, а звернулась за призначенням пенсії у 2024 році, то необхідний страховий стаж, у даному випадку, становитиме 30 років.

Обчислення страхового стажу. При визначенні розміру пенсії застосовується величина оцінки вартості одного року страхового стажу на рівні *1%*. Відповідно при наявності страхового стажу 35 років пенсія встановлюється у розмірі *35%* від визначеного заробітку.

До страхового стажу для обчислення пенсії зараховуються весь період роботи та іншої діяльності, передбаченої законодавством (на підставі трудової книжки, диплома, військового квитка та інших документів) та за даними Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування) по місяць включно, який передує зверненню за призначенням пенсії.

Починаючи з 1 січня 2004 року зарахування місяця роботи до страхового стажу як повного місяця здійснюється за умови сплати за відповідний місяць роботи страхових внесків у сумі не менше, ніж мінімальний страховий внесок.

У 2024 році мінімальний страховий внесок (добуток розміру мінімальної заробітної плати (у 2024 році: з 1 січня – 7100 грн, з 1 квітня – 8000 грн) і розміру єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (22%) становить: з 1 січня - 1562 грн, з 1 квітня – 1 760 грн.

При недостатності страхового стажу для призначення пенсії, особа може «докупити» його частину за період з 1 січня 2004 року, коли вона не працювала

та за який не сплачено єдиний внесок, шляхом укладення договору про добровільну сплату єдиного внеску. При цьому, сума внеску за кожен місяць страхового стажу не може бути меншою ніж мінімальний внесок на момент укладення такого договору, помножений на коефіцієнт 2. Таким чином, залежно від того, який розмір мінімальної заробітної плати застосовуватиметься на момент укладення зазначеного договору, оплата 1 місяця страхового стажу становитиме: з 1 січня - 3124 грн, з 1 квітня –3520 грн.

Обчислення заробітку. Для обчислення пенсії враховується заробітна плата за період роботи з 1 липня 2000 року по місяць, що передує місяцю звернення за призначенням пенсії (за даними реєстру застрахованих осіб). Додатково за бажанням особи та за умови підтвердження довідки про заробітну плату первинними документами (особові рахунки тощо), при обчисленні пенсії може бути врахована заробітна плата за будь-які 60 місяців роботи підряд до 1 липня 2000 року.

При призначенні пенсій для осучаснення раніше отримуваної заробітної плати застосовується показник середньої заробітної плати в країні, з якої сплачено страхові внески, за три роки, що передують зверненню за призначенням пенсії. Відповідно у 2024 році для цього застосовуватиметься показник середньої заробітної плати за 2021-2023 роки, який буде визначено після подання звітності зі сплати єдиного внеску за IV квартал 2023 р.

До визначення зазначеного показника при призначенні пенсій за зверненнями з 1 січня 2024 року застосовуватиметься показник середньої заробітної плати, який враховувався при призначенні пенсій у 2023 році (12 236,71 грн). У подальшому такі пенсії буде автоматично перераховано з урахуванням визначеного показника середньої заробітної плати за 2021-2023 роки із проведенням доплати недоодержаного розміру пенсії з моменту її призначення.

На що необхідно звернути увагу. Оскільки звітність із єдиного внеску подається поквартально упродовж 40 календарних днів, що настають за останнім календарним днем звітного кварталу, то при призначенні пенсії, як правило, не враховуються останні місяці роботи та заробітної плати, які передують зверненню за призначенням пенсії. Органи Пенсійного фонду протягом місяця після надходження звітності зі сплати єдиного внеску провадять допризначення пенсії з урахуванням неврахованих на момент первинного призначення пенсії даних про стаж та заробітну плату.

За бажанням, з метою перевірки відповідності та повноти даних, врахованих при обчисленні пенсії (про стаж роботи і заробіток, в тому числі про дані, внесені до системи персоніфікованого обліку на підставі звіту про сплату єдиного внеску за квартал, який передує моменту звернення за призначенням пенсії) можна звернутися до органів Пенсійного фонду у зручний спосіб за одержанням витягу із розпорядження про призначення пенсії, у якому відображається інформація про врахування стажу, заробітної плати, розрахунок пенсії. У разі, якщо якісь дані про стаж, заробітну плату чи інші при призначенні пенсії не враховано, необхідно звернутися до органів Пенсійного фонду для їх врахування та проведення відповідного перерахунку пенсії.